

HÅLOGALAND LAGMANNSRETT

Å R S M E L D I N G

Tinghuset i Tromsø

Foto: Bjørnar Eirik Stokkan

Hålogaland lagmannsrett er Nord-Norges ankeinstans og en av seks lagmannsretter i Norge. Lagmannsretten er ankeinstans for tingrettene og jordskifterettene i lagdømmet, og behandler både straffesaker og sivile saker, herunder overskjønn og anke over jordskifteavgjørelser. Lagmannsretten har sitt hovedsete i Tinghuset i Tromsø, men har også rettssteder med egne lokaler i Mosjøen og i Bodø. Etablering av eget rettssted med lokaler i Alta er under forberedelse. Ved behov for befaring eller dersom særlige grunner tilsier det, avholdes det ankeforhandlinger også andre steder i lagdømmet.

Vårt mål er å treffe riktige avgjørelser innen rimelig tid, som møtes med respekt og tillit hos partene i sakene, aktørene som opptrer for lagmannsretten og allmennheten. Domstolenes ide- og verdigrunnlag – uavhengighet, rettssikkerhet og tillit – er styrende for virksomheten. At avgjørelser holder høy kvalitet, treffes innen rimelig tid og etter betryggende saksbehandling, er viktig for å opprettholde den tilliten domstolene har i befolkningen. At vi viser åpenhet, er tilgjengelig og har evne til omstilling i takt med samfunnsutviklingen, skaper også tillit.

Hålogaland lagdømme

2022 – Nye arbeidsmåter og styrket offentlighet

Digitaliseringen av domstolene fortsatte i 2022, og vi har fått på plass flere verktøy som bidrar til effektiv saksavvikling. Allerede i begynnelsen av året innførte lagmannsretten elektronisk signering av alle rettsavgjørelser. Alle dommerne – også meddommerne – signerer nå dommer, kjennelser, beslutninger og rettsbøker digitalt, fra egen pc, nettbrett eller mobiltelefon. Mange avsluttende domskonferanser gjennomføres i tillegg som videomøter. Disse ordningene medfører store fordeler for meddommerne, som ikke trenger å være fysisk til stede på rettsstedet for å avsi dom. Det innebærer også samfunnsøkonomiske besparelser fordi antall reiser, arbeidsfravær og andre belastninger kan reduseres. Det ble i 2022 vedtatt nye lovbestemmelser som utvider adgangen til å gjennomføre ankeforhandlinger ved fjernmøter og til å foreta fjernavhør av parter, vitner og sakkyndige. Ved bruk av moderne teknologi kan rettssaker nå gjennomføres mer effektivt enn tidligere.

Lagmannsretten er opptatt av å bygge tillit gjennom åpenhet og tilgjengelighet. I 2022 reviderte vi våre retningslinjer for publisering av rettslige avgjørelser på domstolens pressesider, og vi publiserer nå langt flere avgjørelser enn vi gjorde tidligere. Det er bare representanter for media som har tilgang til disse sidene, og vi kan derfor også publisere avgjørelser med begrensninger i adgangen til offentlig gjengivelse. Det er viktig at domstolenes virke er åpent for allmennheten gjennom media, selv om partene i noen typer saker har krav på anonymitet og diskresjon i omtalen. Lagmannsretten er også opptatt av å besvare og imøtekomme innsynsforespørsler fra pressen og andre så raskt og fullstendig som mulig.

At publikum som hovedregel har rett til å være til stede og overvære rettssaker, er viktig for å opprettholde tilliten til domstolene. Representanter for media og andre tilhørere gis derfor som hovedregel anledning til å overvære ankeforhandlinger gjennom virtuelle møterom dersom de ikke har anledning til å være fysisk til stede i rettsalen. I 2022 fikk flere medier også tillatelse til å strøme lyd- og bilde fra forhandlingene direkte på sine nettsider. Det ble i 2022 vedtatt en ny bestemmelse om dette i domstoloven, som gir domstolene mulighet til selv å strøme forhandlingene fra egen nettside. Ordningen reiser imidlertid ulike spørsmål, blant annet knyttet til personvern, og er foreløpig ikke iverksatt.

Sist sommer ble det også vedtatt viktige endringer i straffeprosessloven, med formål å oppnå en mer effektiv behandling av store straffesaker. Endringene legger opp til mer aktiv dommerstyring av disse sakene, etter mønster av reglene for sivile ankesaker. Lovendringene gir oss nyttige verktøy for å kunne konsentrere behandlingen av sakene om det partene er uenige om, og dette temaet er viet stor oppmerksomhet i lagmannsretten det siste halvåret.

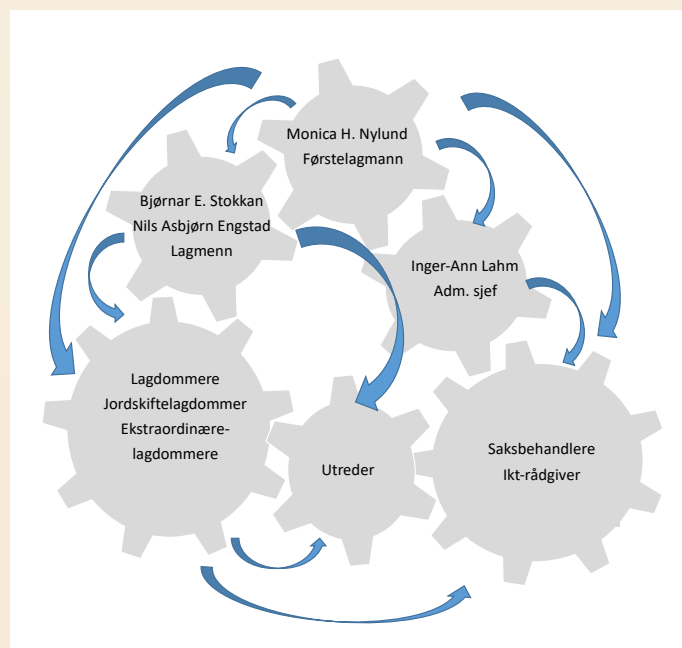
Hålogaland lagmannsrett dekker et stort geografisk område, og vi holder muntlige ankeforhandlinger og overskjønn mange steder i Nord-Norge. De fleste ankeforhandlingene avholdes i Tromsø og i Bodø. I 2022 ble 65% av alle sakene avviklet i Tromsø og 24% i Bodø. En stor del av sakene kommer fra området rundt de største byene, og det er også her lagmannsretten har best tilgang på rettssaler. Transportmulighetene mellom Tromsø og Helgeland er vanskelig, og dette må vi ta hensyn til ved vurderingen av hvor ankeforhandlingen skal holdes. I Finnmark mangler vi fortsatt egne rettslokaler, noe som medfører at mange parter og aktører har lang reisevei til ankeforhandlingene, som da må holdes i Tromsø. Meddommerne fra Finnmark deltar derfor sjelden i straffesakene.

Tidlig i 2023 startet endelig arbeidet med å etablere rettslokaler for lagmannsretten i Alta. Vi ser frem til å jobbe med dette prosjektet i tiden fremover og til etterhvert å kunne behandle flere saker også i dette lagsognet. Siden 2018 har vi deltatt i arbeidet med å etablere nye lokaler for domstolene i Bodø. Det antas at innflytting i nytt tinghus her vil skje i løpet av høsten 2023.

Prøveprosjektet «Opptak i retten», som lagmannsretten har deltatt i sammen med Nord-Troms og Senja tingrett, ble avsluttet høsten 2022 med en erfaringsrapport til styret i Domstoladministrasjonen. Prosjektet innebar at lyd- og bildeopptak av forklaringer som gis for tingretten gjenbrukes ved avspilling under ankeforhandlingen for lagmannsretten, i stedet for eller i tillegg til at vedkommende innkalles på nytt. Dette sparer parter og vitner for belastningen ved å måtte gi ny, fullstendig forklaring for lagmannsretten, og det sparer reise- og oppholdskostnader, både for det offentlige og for private parter. Forskriften som danner grunnlag for denne saksbehandlingen gjelder fortsatt, og ordningen vil fortsette selv om prøveprosjektet er avsluttet.

Organisasjon og bemanning

Lagmannsretten ledes av en førstelagmann, som sammen med lagmennene og administrasjonssjefen forestår den daglige drift. Domstolen har i tillegg 15 lagdommere, hvorav en jordskiftelagdommer, en utreder, en ikt-rådgiver og seks saksbehandlere. Lagmannsretten hadde i tillegg sju ekstraordinære lagdommere, som er dommere som har gått av med pensjon, og som tilkalles for å gjøre tjeneste noen uker i året.

Meddommere som påtar seg det krevende samfunnsoppdraget det er å delta i avgjørelse av rettssaker, er helt sentrale i norsk rettspleie. Fra januar 2021 er 517 meddommere valgt for å delta i ankeforhandlinger i straffesaker i Hålogaland lagmannsrett. I tillegg deltar arbeidslivskyndige meddommere i arbeidsrettssaker, skjønnsmedlemmer i overskjønn, meddommere i jordskifteavgjørelser og fagkyndige meddommere i andre sivile saker når det er behov for dette. Meddommere fra det alminnelige utvalget deltar også i barnevernssaker og i saker om tvunget psykisk helsevern.

Saksavvikling

Lagmannsrettens saksavvikling i 2022 var i hovedsak som tidligere år. Det ble behandlet omtrent like mange saker, med omtrent like lang saksbehandlingstid. Saksbehandlingstiden varierer fra sakstype til sakstype, og avhenger av hvordan saken skal behandles. For anke over dom som skal behandles i muntlig ankeforhandling – både sivile saker og straffesaker – var gjennomsnittlig saksbehandlingstid på omtrent 140 dager. Selv om lagmannsretten har kapasitet til å behandle sakene raskere, er det ofte en utfordring å finne et felles tidspunkt hvor aktørene – prosessfullmek-tiger, aktører, forsvarere, bistandsadvokater, sakkyndige og/eller tolker – har anledning til å møte for retten. I 2022 har raskere behandling av frist-saker, dvs. straffesaker hvor tiltalte er varetektsfengslet eller var under 18 år da handlingen ble begått, vært et satsingsområde for lagmannsretten. I 66% av disse sakene nådde vi målet om at ankeforhandlingen skal starte innen åtte uker etter at saken er henvist til ankeforhandling.

Lagmannsretten fikk inn færre saker i 2022 enn vi gjorde i 2021. Nedgangen var særlig stor for anke over sivil dom, hvor vi hadde en reduksjon på ca. 23% fra året før. Antall barnevernssaker ble mer enn halvert, fra 23 saker i 2021 til kun 10 saker i 2022. Lagmannsretten har likevel brukt mere tid på ankeforhandlinger i sivile saker i 2022 enn normalt. Dette betyr at de sivile sakene øker i omfang og gjerne også i kompleksitet. Straffesakene utgjorde 63% av innkomne saker i 2022, og antallet saker med anke over straffedom var omtrent som de tre siste årene. I 2022 ble ca. 40% av straffesakene fremmet til ankeforhandling.

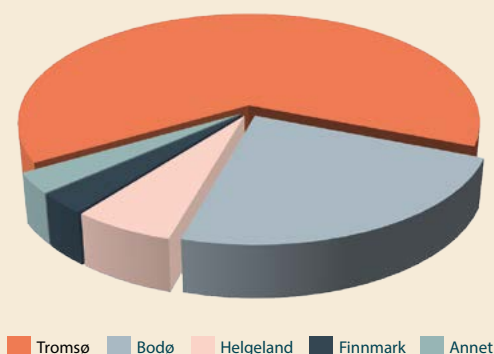
At sivile saker avgjøres etter rettsmekling i stedet for ved dom, er et satsingsområdet for domstolene. Partene kan spare store kostnader ved å delta i mekling og inngå forlik, samtidig som de får en løsning på saken som de har kontroll på og kan leve med. I 2022 gjennomførte lagmannsretten 14 rettsmeklinger, hvorav en gjaldt anke over jordskifteavgjørelse og de øvrige anke over sivil dom. Det ble inngått forlik i 11 av disse sakene.

Antall avgjorte anker over straffedom og sivil dom fremgår av diagrammene. I tillegg avgjorde lagmannsretten tre overskjønn, sju anker over jordskifteavgjørelser og ni anker over Trygderettens avgjørelse. De sivile sakene som ikke ender med dom, blir avgjort på annen måte. Dette kan være at anken nektes fremmet fordi lagmannsretten finner det klart at den ikke vil føre frem, at det ikke gis samtykke til behandling av saken fordi tvistesummen er under 250 000 kroner, fordi anken trekkes eller fordi saken ender med forlik.

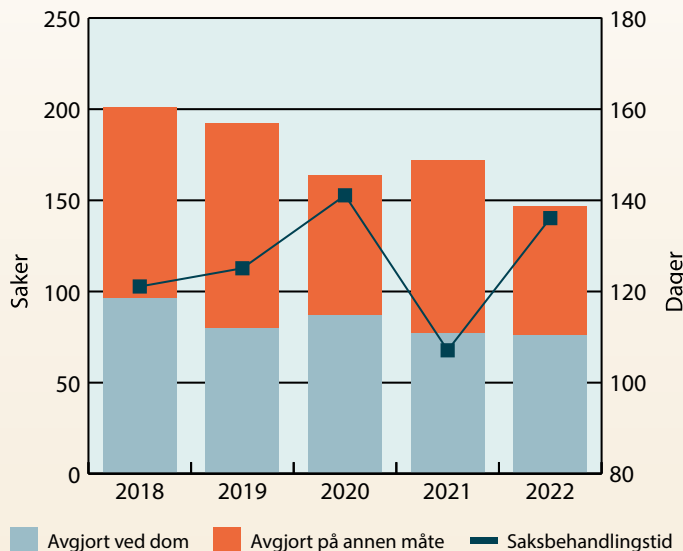
Innkost og avgjørelser av anker over kjennelser og beslutninger var som normalt. Halvparten av disse straffesakene gjaldt anke over fengs-lingskjennelse. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid var 29 dager for de sivile sakene og 9 dager for straffesakene.

I 2022 ble det brukt tilsammen 41 tolker i 23 ankeforhandlinger. Det ble tolket på 13 språk. Russisk, arabisk og kurdisk ble brukt i flest saker.

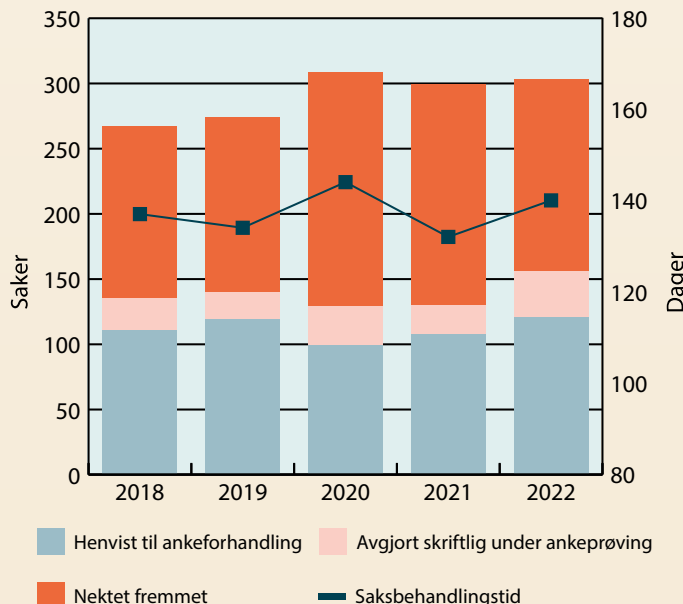
Steder for ankeforhandling – 195 saker

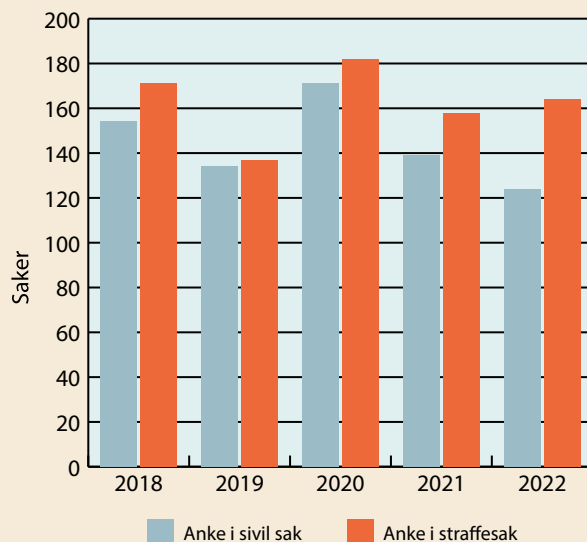
Anke over sivil dom – avgjorte saker

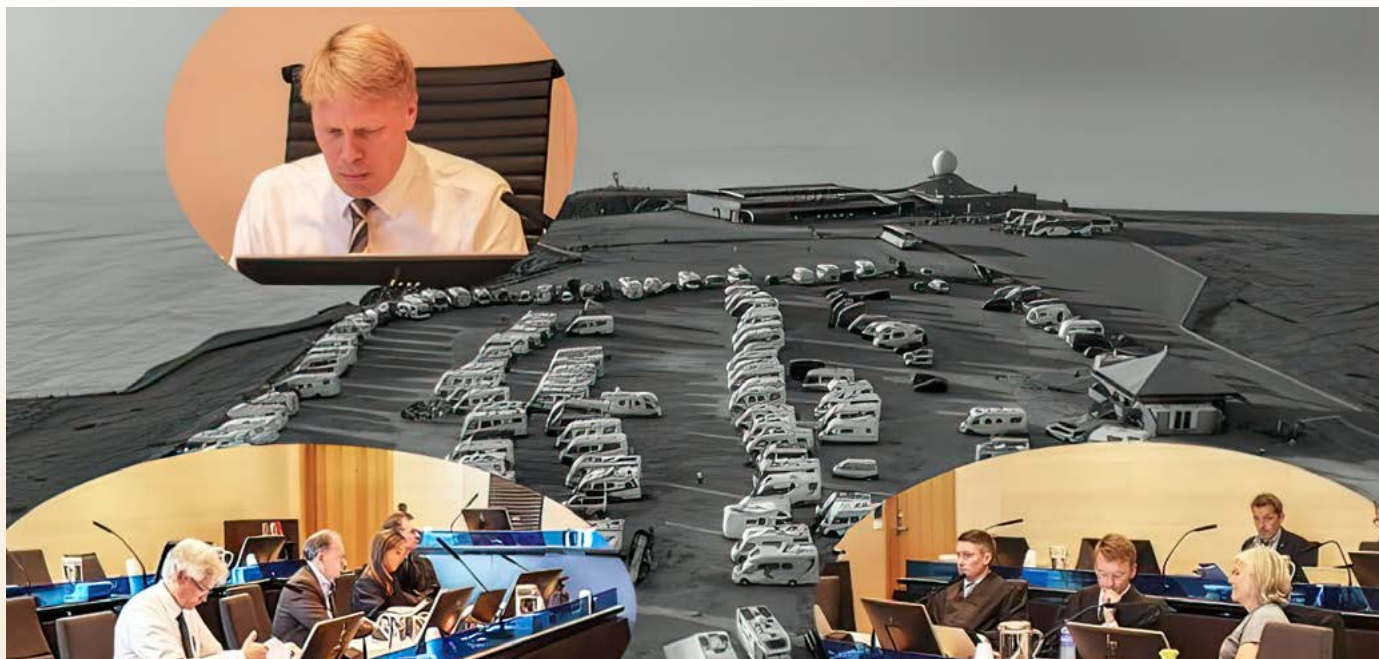

Anke over straffedom – avgjorte saker

Anke over kjennelse/beslutning – avgjorte saker

Ankeforhandling i Nordkapp-saken

Foto: Kjell-Bendik Pedersen, Radio Nordkapp

Utvalgte saker

LH-2020-131143 (dom avsagt 24. mars 2022)

Saken gjaldt tvist mellom byggherre (Statens vegvesen) og entreprenør (Marti Nordnes DA) om sluttoppgjøret etter bygging av Nordnes-tunellen i Kåfjord. Byggherren hadde fremsatt krav om omfattende dagmulkt fordi prosjektet var blitt vesentlig forsinket. Entreprenøren mente forsinkelsene i all hovedsak skyldtes forhold som byggherren var ansvarlig for, herunder at det var fastsatt for kort byggetid og at byggherren hadde opptrådt illojalt overfor entreprenøren og motarbeidet denne. Det var også uenighet knyttet til beregning av oppgjør, og til hvem av partene som hadde risikoen for lønns- og prisstigning og avgiftsendringer i kontraktsperioden. Lagmannsretten fant at byggherrens opptreden hadde preg av illojalitet, men at det ikke var sannsynlig at dette hadde hatt konsekvenser for fremdriften i prosjektet. Lagmannsretten fant imidlertid at byggherren hadde krevd for mye døgnmulkt, og tilkjente entreprenøren rundt 60 millioner kroner i tillegg til det byggherren allerede hadde betalt. Saken er anket til Høyesterett, som har sluppet enkelte mindre spørsmål inn til behandling.

LH-2022-31168 (dom avsagt 12. juli 2022)

Til daglig tenker vi vel ikke så mye over hvilke kabler som henger i lyktestolpene rundt om, eller hvem som eier stolpene eller kablene. Dette sto sentralt for lagmannsretten i en sak som gjaldt spørsmål om kraftselskapet Arva AS (datterselskap av Troms Kraft AS) kunne kreve etableringsavgift fra selskapet Nordix Data AS for å henge opp fibernettkabler i 643 stolper for lavspent elektrisitet i flere kommuner i Troms. Dette var stolper som dels var satt opp av lokale veilyslag og dels av kommunene for fremføring av lavspent elektrisitet. Nordix Data AS hadde avtale med flere kommuner om at fiberkabler fritt kunne henges opp i stolpene. Lagmannsretten kom, etter en historisk gjennomgang, til at eiendomsretten til stolpene var overført til kraftselskapet på det tidspunkt fiberkablene ble hengt opp. Kraftselskapet kunne derfor kreve etableringsavgift for tilkobling av fiberkabler. Lagmannsrettens dom ble ikke anket og er rettskraftig.

LH-2021-118154 (dom avsagt 15. september 2022)

Saken gjaldt anke over dom i tvist om beiterett og anke over jordskifteavgjørelse om oppføring av felles utmarksgjerde i Straum-

fjorden i Nordreisa kommune. Lagmannsretten tok først stilling til tvist om beiterett og kom i likhet med jordskifteretten til at det forelå en lokal sedvane, festnet gjennom lang tid, som gav gård-eierne på Tretten rett til utmarksbeite i Straumfjorden. Sauene ble sluppet fra egen innmark i Rongadalen og trakk nordover. Det var ikke gjerder i utmarka, og partene hadde fra gammelt av hatt gjensidig nytte av ordningen. Da dommen var rettskraftig, behandlet lagmannsretten bruksordningen vedtatt av jordskifteretten. Det ble gitt mulighet for mindre endringer av gjerdetraseen og gjort tilpasninger for reindrifta.

LH-2021-147491 (dom avsagt 23. september 2022)

Saken gjaldt gyldigheten av et kommunalt vedtak om tvangsmulkt med hjemmel i friluftsløven, som følge av at Scandic Hotels AS krevde parkeringsavgift på Nordkapp-platået. Gyldigheten av vedtaket var betinget av at det aktuelle arealet var å anse som utmark. Dersom arealet var innmark, ville Scandic kunne kreve inn avgift i kraft av sin eierrådighet til platået. Lagmannsretten kom til at arealet er utmark. Vurderingen berodde på en avveining mellom allmennhetens interesse og grunneierinteressen. Allmennhetens interesse til området knytter seg til arealets unike karakter som det nordligste veipunktet i Europa, og området tiltrekker seg flere hundretusen besøkende årlig. Lagmannsretten la til grunn at Scandics interesse i utgangspunktet er av kommersiell karakter. Allmennhetens frie ferdsel er ikke til fortrengsel for annen planlagt bruk av området, men tvert imot basert på denne. Selv om Scandic utfører en rekke tilsynsoppgaver på platået, er dette ikke tilstrekkelig til at arealet er innmark. Det var subsidiært anført at vedtaket om tvangsmulkt baserte seg på feil anvendelse av friluftsløven, og at innkreving av parkeringsavgift ikke er omfattet av de beføyelser som krever kommunalt samtykke. Lagmannsretten var ikke enig i dette. Denne delen av saken ble anket til Høyesterett. Anken ble ikke tillatt fremmet.

LH-2022-70487 (dom avsagt 4. desember 2022)

Tidligere politibetjent ble satt under tiltale av Spesialenheten for politisaker for voldtekt, misbruk av overmaktsforhold og tjeneste-feil. En av de fornærmede var en kvinnelig politistudent som tiltalte hadde vært veileder for. De øvrige fornærmede var kvinner han hadde fått kjennskap til gjennom sin stilling som politibetjent. De to tiltalepostene for voldtekt, som var de alvorligste, gjaldt såkalt

BDSM-sex. Sentrale spørsmål var om fornærmede hadde samtykket til den seksuelle omgangen, og i tilfelle, om tiltalte handlet grovt uaktsomt. Noen tiltaleposter var endelig avgjort i tingretten, dels ved domfellelse og dels ved frifinnelse. Ankeforhandlingen i lagmannsretten gikk over fire uker, med omfattende bevisførsel. Aktoratet nedla påstand om fengsel i sju år og seks måneder. Lagmannsretten frifant tiltalte for ett tilfelle av forsettlig voldtekt, mens han ble dømt for grovt uaktsom voldtekt for det andre tilfellet. Lagmannsretten satte den samlede straffen til fengsel i tre år for ett tilfelle av grov uaktsom voldtekt til samleie, tre tilfeller av misbruk av stilling og ett tilfelle av tjenestefeil. Lagmannsrettens avgjørelse ble på flere punkter avsagt under dissens.

LH-2022-126731 (dom avsagt 19. desember 2022)

En kvinne var tiltalt for å ha nektet å la seg teste for covid-19 ved innreise til Norge, og å ha nektet å gå i hotellkarantene. Sommeren 2021 hadde hun kjørt fra Oslo via Sverige, hvor hun hadde to overnattinger før innreise til Norge ved Helligskogen. På det tidspunkt var det testplikt og karanteneplikt for reisende fra samtlige län i Sverige som følge av høyt smittetrykk der. I Skibotn ble hun stanset av politi som forsøkte å gjennomføre covid-19-test ved PCR og som opplyste om plikt til å gå i karantene på hotell. Saken reiste prinsipielle spørsmål om forholdet til Grunnloven, menneskerettighetene og EØS-avtalen. Langt på vei tilsvarende problemstillinger var tatt stilling til i Eidsivating lagmannsretts dom, LE-2022-56411, som er anket og tatt til behandling av Høyesterett. Hålogaland lagmannsrett kom til at verken testplikten eller hotellkaranteneplikten var i strid med Grunnloven § 102 og § 106, EMK artikkel 8 eller EØS-avtalens regler om bevegelsesfrihet. Lagmannsretten måtte også ta stilling til hvorvidt covid-19 var en allmennfarlig sykdom, eller om pandemien var iscenesatt av globale kapitalkrefter. Dommen er anket til Høyesterett.

Samiske saker i Hålogaland lagmannsrett

Hålogaland lagdømme strekker seg fra Svalbard i nord til grensa til Trøndelag fylke i sør. Domstolen er en del av forvaltningsområdet for samisk språk, og vårt lagdømme dekker både det nordsamiske, lulesamiske og sørsamiske språkområdet. I forvaltningsområdet for samisk språk, er samisk og norsk likestilte språk, og enhver har utvidet rett til bruk av samisk i rettsvesenet. I Norge drives reindrift over et område på ca. 145 000 km², tilsvarende ca. 45% av fastlands-Norge. Det tradisjonelle samiske reinbeiteområdet er inndelt i 11 forskjellige hovedområder som benyttes av norske reindriftsutøvere, hvorav åtte ligger innenfor vårt lagdømme. Størstedelen av det tradisjonelle samiske reinbeiteområdet ligger altså innenfor Hålogaland lagdømme. I tillegg bruker svenske reindriftsutøvere deler av indre Troms som sommerbeiteområde, også dette i vårt område. Dette betyr at vi jevnlig behandler saker hvor innslaget av samisk språk, kultur og samfunnsliv aktualiseres.

Andelen av slike «samiske saker» i vår domstol varierer fra år til år, men fokuset på samenes rettssikkerhet er alltid i vår bevissthet. Lagmannsretten tar på alvor vår grunnlovfestede forpliktelse til å ivareta samisk språk, kultur og samfunnsliv i alle saker som berører samiske interesser, uavhengig av hvor i lagdømmet ankeforhandlingen holdes. Vi har dommere med særlig kompetanse innenfor samerett og samisk språk og kultur, og flere av våre dommere har hatt samerett som fag i studiepermisjonen sin. To av våre lagdommere, Nils Asbjørn Engstad og Susann Funderud Skogvang, har vært aktive medlemmer av Samisk forum for domstolene siden forumet ble opprettet, herunder bidratt til å ut-

vikle en veileder for håndteringen av samiske saker i norske domstoler. Engstad er også leder for Utmarksdomstolen for Finnmark, og Skogvang utga like før jul i 2022 en oppdatert utgave av boka Samerett. Begge holdt innlegg på samerettsskonferansen i Norges Høyesterett i mars 2022.

Fra møte i Høyesterett om samiske saker. Tidl. Høyesterettsjustitiarius Carsten Smith, lagdommer Susann Funderud Skogvang og førsteamanuensis Ånde Somby
Foto: Åste Ruud

Kompetanse i de særlige rettsspørsmål som reiser seg i samiske saker er svært viktig for å ivareta samenes rettssikkerhet. Det gjelder ikke bare for å opplyse saken tilstrekkelig gjennom bruk av adekvate og kompetente tolketjenester. Forståelse for de kulturelle og sedvanerettslige sidene ved den samiske folkegruppens leveste er også av betydning for å løse de særlige materielle og prosessuelle spørsmål som bringes inn for domstolene. Særlig reindriften som næring er svært spesialisert, og forståelse både for den interne organiseringen og næringens særpreg er av betydning for anvendelsen av retten. Dette kan illustreres ved omtale av to av sakene vi hadde til behandling i 2022.

LH-2022-58201 (dom avsagt 20. oktober 2022)

Saken gjaldt fastsettelse av periode for tap av førerett for motorvogn etter promillekjøring, utført av en reindriftsutøver med lederansvar. Saken reiste prinsipielle spørsmål om det grunnlovsmessige og folkerettslige vernet om retten til å utøve reindrift tilsa at tapstiden for førerett skulle settes under minstetiden på 12 måneder. Lagmannsretten uttalte at de særegne forholdene i reindrifta, som også begrunner grunnlovsværn og folkerettslig vern, selv sagt kan inngå i vurderingen av om det foreligger «helt spesielle grunner» etter vegtrafikkloven § 33 nr. 1 sjette ledd. I motsetning til tingretten kom lagmannsretten til at dette ikke var tilfelle i denne saken. Subsidiær anførsel om at en lengre tapsperiode ville medføre et inngrep i retten til kulturutøvelse etter SP artikkel 27 førte heller ikke fram. Lagmannsretten drøftet spørsmålet både i lys av reindriftsloven og praksis fra Høyesterett og

Menneskerettskomiteen, og uttalte at det er tvilsomt om en slik indirekte konsekvens, som tap av førerrett er, i det hele tatt kan anses som et inngrep i retten til kulturutøvelse. Lagmannsretten uttalte videre at ILO-169 artikkel 10 nr. 1 ikke går lenger enn det som allerede følger av vegtrafikkloven § 33 nr. 1 sjette ledd. Ettersom tiltalte hadde hatt førerkortet i sin besittelse i lengre tid, ble tapstiden satt til 12 måneder. Avgjørelsen ble ikke anket til Høyesterett, men ble benyttet som grunnlag for nektelse av et par øvrige lignende anker.

LH-2022-158555 (kjennelse avsagt 9. desember 2022)

Saken gjaldt spørsmål om avvisning av søksmål fra en reindriftssiida på grunn av manglende rettslig interesse eller manglende partsevne. Siidaen krevde dom for at tillatelse til overføring av lederansvaret for en siidaandel etter reindriftsloven § 15 skulle kjennes ugyldig da mottaker ikke oppfylte lovens vilkår. Lagmannsretten kom til at siidaen hadde påvist et reelt og beskyttelsesverdig behov for å få kravet avgjort i forhold til saksøkte, og et reelt behov for rettsavklaring. Lagmannsretten kom videre til at siidaen har partsevne i relasjon til det spørsmålet saken gjelder. Det ble vist til det kollektive preget denne næringen har, og at siidaen er bærer av de kollektive arealrettigheter som reindriften i det aktuelle området er knyttet til. Avgjørelsen er et eksempel på at samerettslige problemstillinger også kan være av prosessuell karakter.

Kompetansesarbeid

Kvaliteten på lagmannsrettens arbeid er avhengig av felles innsats fra dyktige ansatte. Dommere fra lagmannsretten har i 2022 blant annet deltatt i internasjonalt dommerarbeid, lovutvalg, Domstoladministrasjonens styre, i Kontrollkomisjonen for UNN, som mekler hos Riksmekleren og som forelesere og deltakere på ulike kurs og seminarer. To av dommerne deltar i et omfattende kompetanseløp for rettsmekling, og en av våre lagdommere er også leder av Utmarksdomstolen for Finnmark.

I 2022 har lagmannsretten vært representert på tre samarbeidsmøter i Høyesterett. Det første gjaldt samiske saker, hvor to av våre lagdommere deltok. Det andre gjaldt ankeprøving i straffesaker, som var tema for årets Advokatforum, og hvor førstelagmannen deltok. Det siste møtet omhandlet jordskiftesaker, og både første-

lagmannen og jordskiftelagdommeren vår deltok. Faglige aktiviteter utenfor lagmannsretten tilfører verdifull kompetanse til vårt daglige arbeid med sakene.

Hvert fjerde år har dommerne en måned studiepermisjon. I 2022 avviklet fem av våre dommere studiepermisjon. Studiepermisjonen benyttes dels til personlig oppdatering og dels til produksjon av artikler mv. som kommer alle domstolene til nytte. Saksbehandlere og utreder deltar på ulike fagkurs og samlinger. Det er viktig å ha kontinuerlig opplæring og oppdatering. I løpet av pandemien økte tilbudet av digitale kompetansetiltak, og vi er alle blitt flinkere til å utnytte disse for faglig påfyll, uten at det påløper kostnader eller fravær fra arbeidsplassen. Kompetansebygging tilpasset den fortsatt pågående digitaliseringen av domstolene er særlig viktig, og mye av dette skjer også digitalt. Lagmannsretten har egen ikt-rådgiver med ansvar for digitale verktøy. Opplæring og bistand til saksbehandlere og dommere, samt veiledning og tilrettelegging for aktører og publikum, gjennomføres i hovedsak lokalt.

En gang i måneden er det felles møte for alle dommerne i lagmannsretten. Her diskuteres dagsaktuelle problemstillinger og innimellom holder noen et lengre innlegg om et aktuelt faglig tema, med påfølgende diskusjon. I tillegg arrangerer vi hvert år en felles studiereise eller et internseminar hvor alle ansatte er med. Høsten 2022 gjennomførte vi et to-dagers seminar i Svolvær, Nordland lagsogn. Det var særlig fokus på viktige endringer i straffeprosessloven, aktiv saksstyring, effektiv saksavvikling og sakskostnader i sivile saker. Vi hadde et meget godt faglig og sosialt utbytte av seminaret.

Fjelltur i Svolvær

Foto: Bjørnar Eirik Stokkan